

Historisch besef van...klootschieten

Peter Los

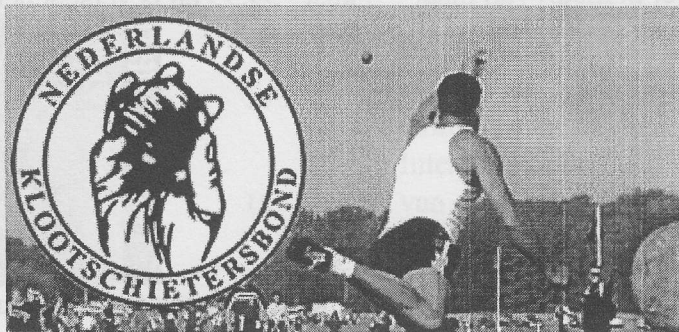
De Sportwereld toetst in ieder nummer het historisch besef van een sportbond. In dit deel van de reeks: Nederlandse Klootschieters Bond (N.K.B.)

Tijd: 31 maart 2004
Gesprekspartner: dhr. G. Hutten
Functie: Tweede voorzitter van de N.K.B.

Voor deze bijdrage werd gebruik gemaakt van een artikel van dhr. Halbo Bosker

1. Wanneer is de Nederlandse Klootschieters Bond opgericht?

De N.K.B. werd opgericht op 26-10-1967.

2. Hoeveel leden/verenigingen telt de bond?

Per 31-12-2003 telde de N.K.B. 2.618 leden, waarvan 1.972 man en 646 vrouw, verdeeld over elf regionale federaties. Onder de overkoepeling van de bond beoefenen 65 verenigingen de klootschietsport.

3. Is er iets gepubliceerd over de geschiedenis van de klootschietsport in Nederland?

In 1992 verscheen een jubileumboekje ter gelegenheid van het 25 jarige bestaan van de Nederlandse Klootschieters Bond.

Ook werd er een boek geschreven door Halbo Bosker, oud-voorzitter van de N.K.B. Dat boek heet: Klootschieten. Sport en Spel. Uitgeverij: De Vrieseborch. Dhr. Bosker is momenteel bezig met een nieuw boek over de klootschietsport.

4. Wanneer is de sport ontstaan?

Reeds in 1390 werden in Haarlemmerhout, door zorg van Graaf Albrecht van Beieren, de eerste (c)lootschiet-banen aangelegd. Dat was de eerste formele en tastbare bevestiging van een sport die eeuwen daarvoor moet zijn ontstaan. Vast is komen te staan dat rond 1500 het klootschieten in Nederland buitengewoon populair was. Vele gezegden en uitdrukkingen in onze taal duiden daar ook op. Het woord cloot (nu kloot), is oud Nederlands voor een massieve bal en het woord schieten staat voor 'met kracht werpen'.

Met het sterk veranderde tijdsbeeld aan het einde van de Nederlandse opstand (tachtigjarige oorlog) en de daarop volgende Gouden Eeuw verdween de sport langzamerhand uit Holland. Maar ze handhaafde zich door de

eeuwen heen als folklore in het traditierijke Twente en de Achterhoek. Buurtschappen en dorpen daagden elkaar uit voor een wedstrijd. Er werd fel gestreden, maar na afloop was er altijd wel een 'kleutjesmaal' en een drankje.

De sport maakte een groot aantal ontwikkelingen door, voor wat betreft het spel en de technieken. In de tijd van Vondel en Erasmus was het nog een spel tussen twee mensen, met onderlinge afspraken, *wie het eerst met de synen cloot of bal het vastgestelde perk sal raeken*. Eeuwen later verhaalt de geschiedenis dat gehuchten, dorpen en steden elkaar uitdaagden voor een wedstrijd, en het aantal deelnemers wel tot ver over de honderd kwam.

Traditiegetrouw werden dan door de voormannen voor elk van deze wedstrijden aparte afspraken, zeg wedstrijdreglementen, gemaakt.

Door onnauwkeurigheden en verschillen in uitleg ontstonden er wel eens twistgesprekken die dan met de vuist werden beslecht en jarenlang mensen en gemeenschappen uit elkaar dreven. Er ontbrak nog duidelijk een overkoepelend orgaan. Met de toenemende industriali-

wordt het klootschieten beoefend (Road Bowls and Bullets). De I.B.A. draagt zorg voor de organisatie van de Europese Kampioenschappen die iedere vier jaar gespeeld worden.

Naast de vele toernooien spelen tegenwoordig

satie rond 1900 en de daarop volgende maatschappelijke veranderingen werden talrijke klootschietverenigingen opgericht, die regionaal, op basis van traditie, de reglementen op elkaar afstemden. Zo werd de basis gelegd voor de huidige Twentse en Achterhoekse Klootschietbonden en Federaties als een overkoepelend orgaan.

Kenmerkend voor een traditionele sport zoals klootschieten is dat zij sterk cultuurdragend is en regionaal van karakter. De spelregels en gebruiken, behoeften niet nauwkeurig te worden omschreven, zij werden van generatie op generatie doorgegeven. Het was niet wonderlijk dat bij wedstrijden buiten de regio grote meningsverschillen ontstonden. Het gevolg was de oprichting van een nationale organisatie in 1967, gebruik makend van uniforme spelregels.

Twee jaar na haar eigen oprichting kwamen van de N.K.B. de initiatieven tot het houden van Europese kampioenschappen klootschieten. Dat leidde tot de oprichting van de International Bowlplaying Association (I.B.A.) op 1 juni 1969. Hierbij traden twee Duitse en Ierse bonden toe. Tegenwoordig maakt ook de Italiaanse bond er onderdeel van uit.

In Noord-Duitsland (Sleeswijk-Holstein en Oost-Friesland) wordt het klootschieten (in bepaalde gebieden Bosseln genoemd) volop bedreven door een tweetal bonden met samen meer dan 45.000 leden. Ook in Ierland, in het zuiden bij Cork en in het noorden bij Belfast,

circa 5.000 klootschietsters) in Twente, Achterhoek, IJsselstreek en Drenthe in verenigingsverband competities binnen hun federaties of afdelingen, onder de vlag van de Nederlandse Klootschietbond. Deze is aangesloten bij NOC*NSF.

5. Waar bevinden zich de archieven en zijn ze geïnventariseerd?

De archieven bevinden zich op het bondsbureau in Tubbergen. Boeken en voornamelijk tijdschriften (zowel nationaal als internationaal) zijn daar geïnventariseerd.

6. Zijn er in het verleden of heden belangrijke Nederlandse klootschietsters geweest?

Vermaarde klootschietsters zijn de gebroeders Leussink (drie broers) die vele nationale en internationale titels in de wacht wisten te slepen. Daarnaast verdienen Mark Oude Luttikhuis en Robert Meyer een eervolle vermelding, daar de eerste regerend Europees kampioen op de straat en de tweede Europees kampioen op het veld is. □

